

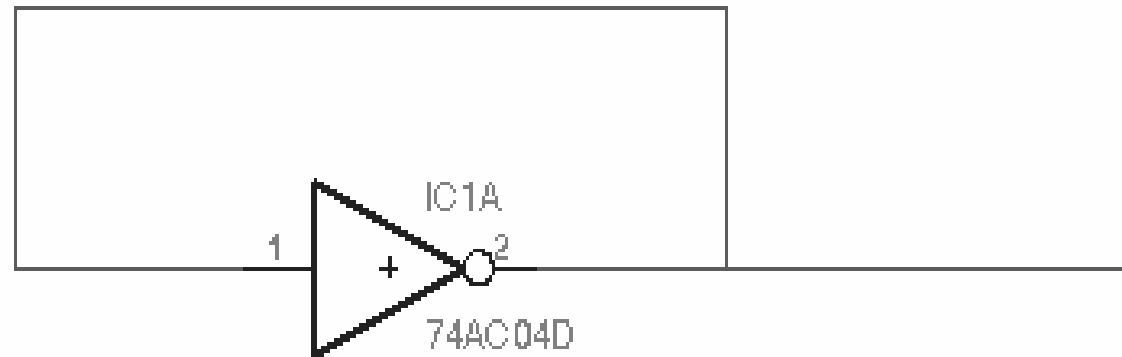
Lähettimet ja vastaanottimet

Värähtelijä

- ◆ Värähtelee, eli oskilloi tietyllä taajuudella
- ◆ Kiinteätaajuuksisia sekä säädettäviä (esim VCO)

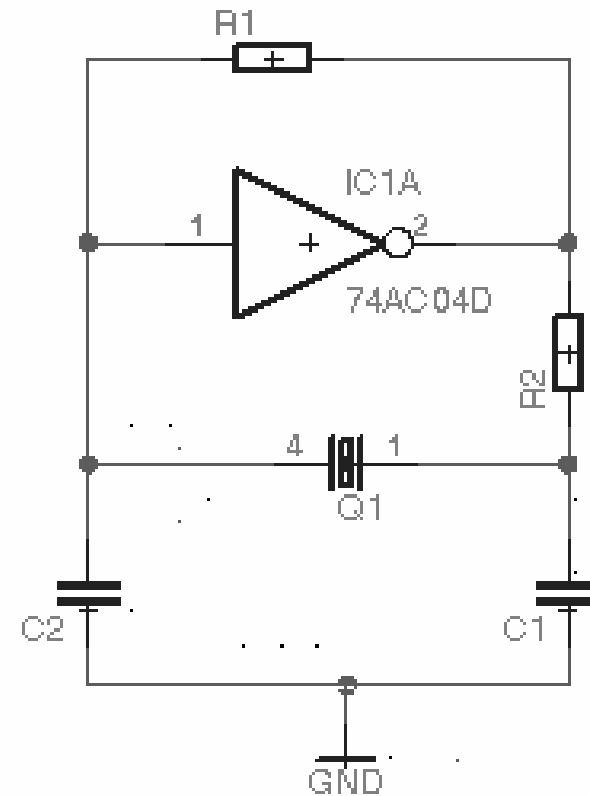
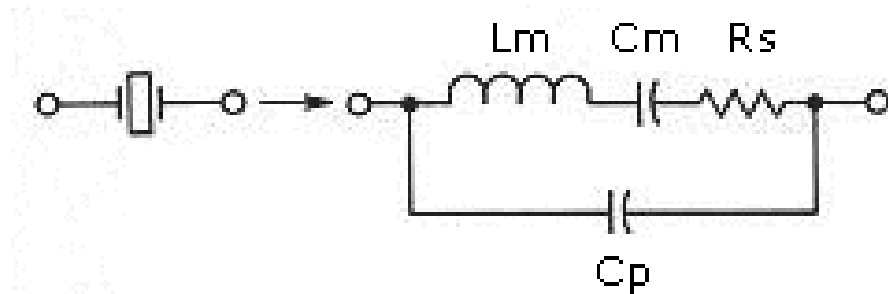
Invertteri värähtelijänä: (hallitsematon)

Inversoiva vahvistin värähtelijänä

Kidevärähtelijä

<http://users.pandora.be/educypedia/electronics/analogosciltypes.htm>

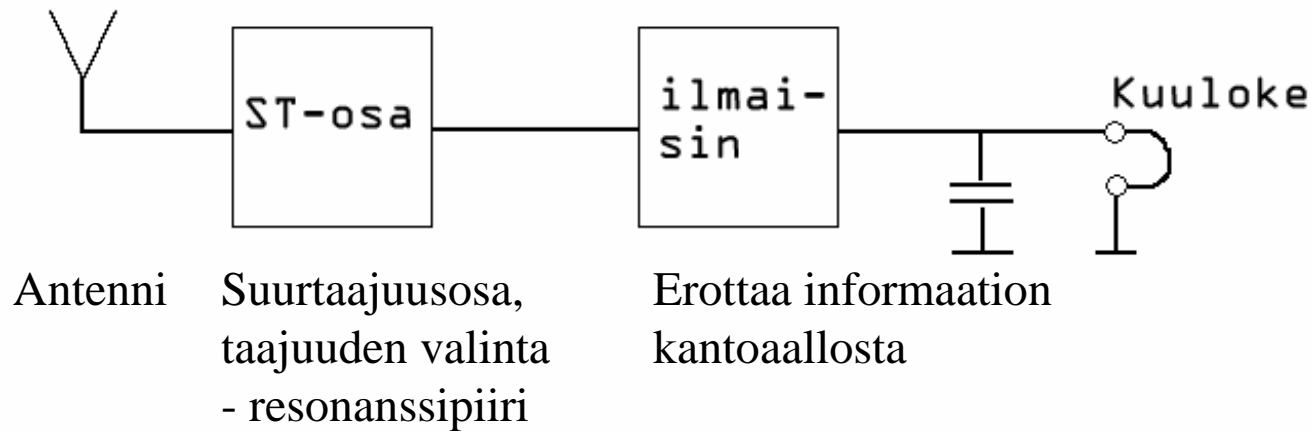
Vastaanottimet

- ◆ Kidevastaanotin, suora vastaanotin
- ◆ Q-kertoja
- ◆ Suora superi
- ◆ Sekoittaminen
  - välitaajuus, peilitaajuus
  - paikallisoskillaattori
- ◆ Supervastaanotin

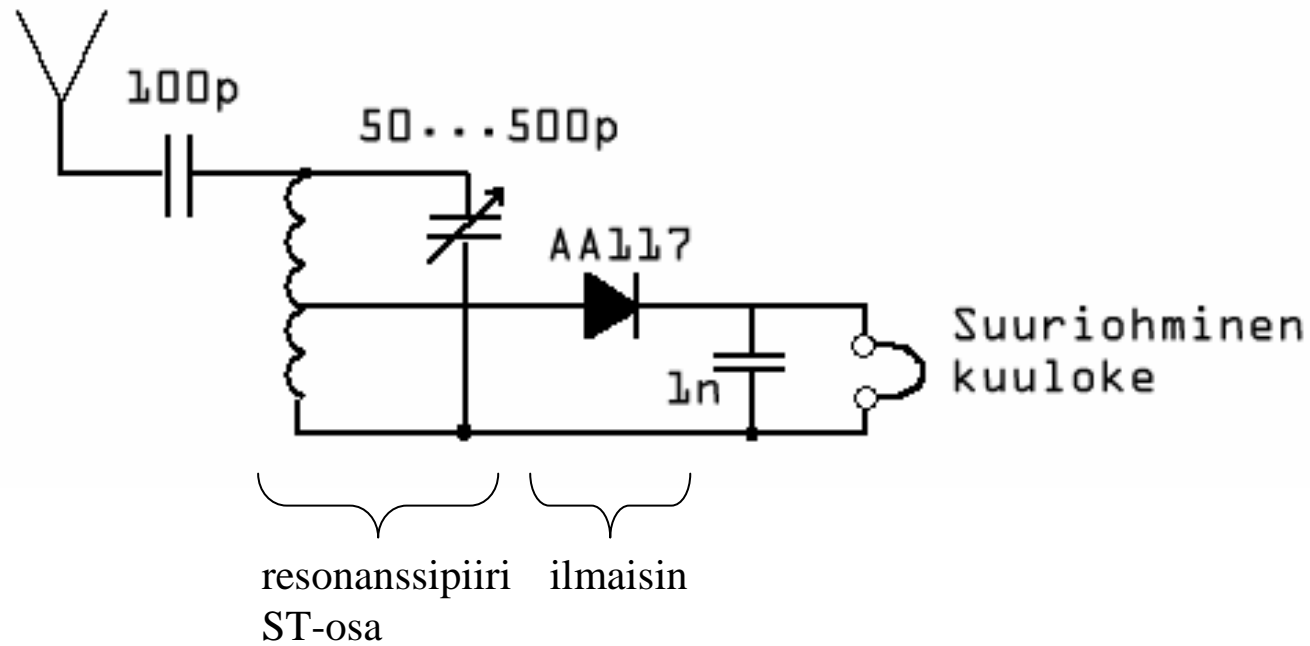
Kidevastaanotin

- Kaikkein yksinkertaisin vastaanotin.
- Ei tarvitse ulkopuolista virtaa toimiakseen
- Epäselektiivinen, hankala säädettävä
- Voidaan vastaanottaa AM-lähetys

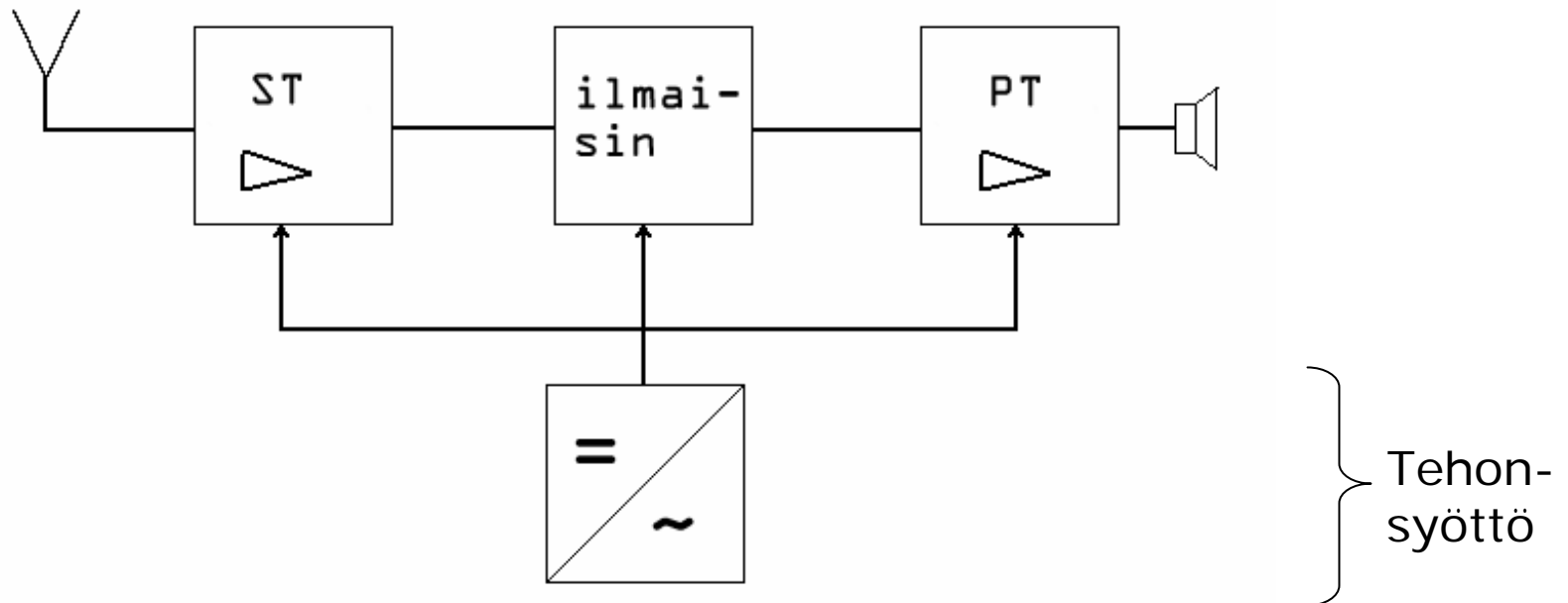
Kidevastaanotin

Hyvin yksinkertainen vastaanotin:

Suora vastaanotin

- Kidekoneesta hieman paranneltu versio, periaate sama
- Ilmaisu tapahtuu antennitaajuudella !
- Yksinkertainen
- Vaikea saada selektiiviseksi

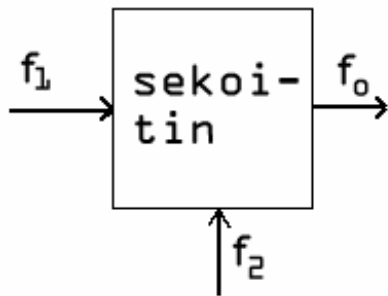

Q-kertoja

- ◆ "Parannetaan" resonanssipiirin Q-arvoa tuomalla piiriin samanvaiheisena suurtaajuusenergiaa
- ◆ Selektiivisyys paranee
- ◆ Q-kertoja on viritettävä vahvistinaste, joka kompensoi virityspiirissä tapahtuvia häviöitä
→ pienemmät häviöt → suurempi Q-arvo
- ◆ Käytännössä vanhentunutta tekniikkaa

Sekoittaminen

Kun kaksi taajuutta sekoitetaan, syntyy tuloksena sekä summa että erotus.

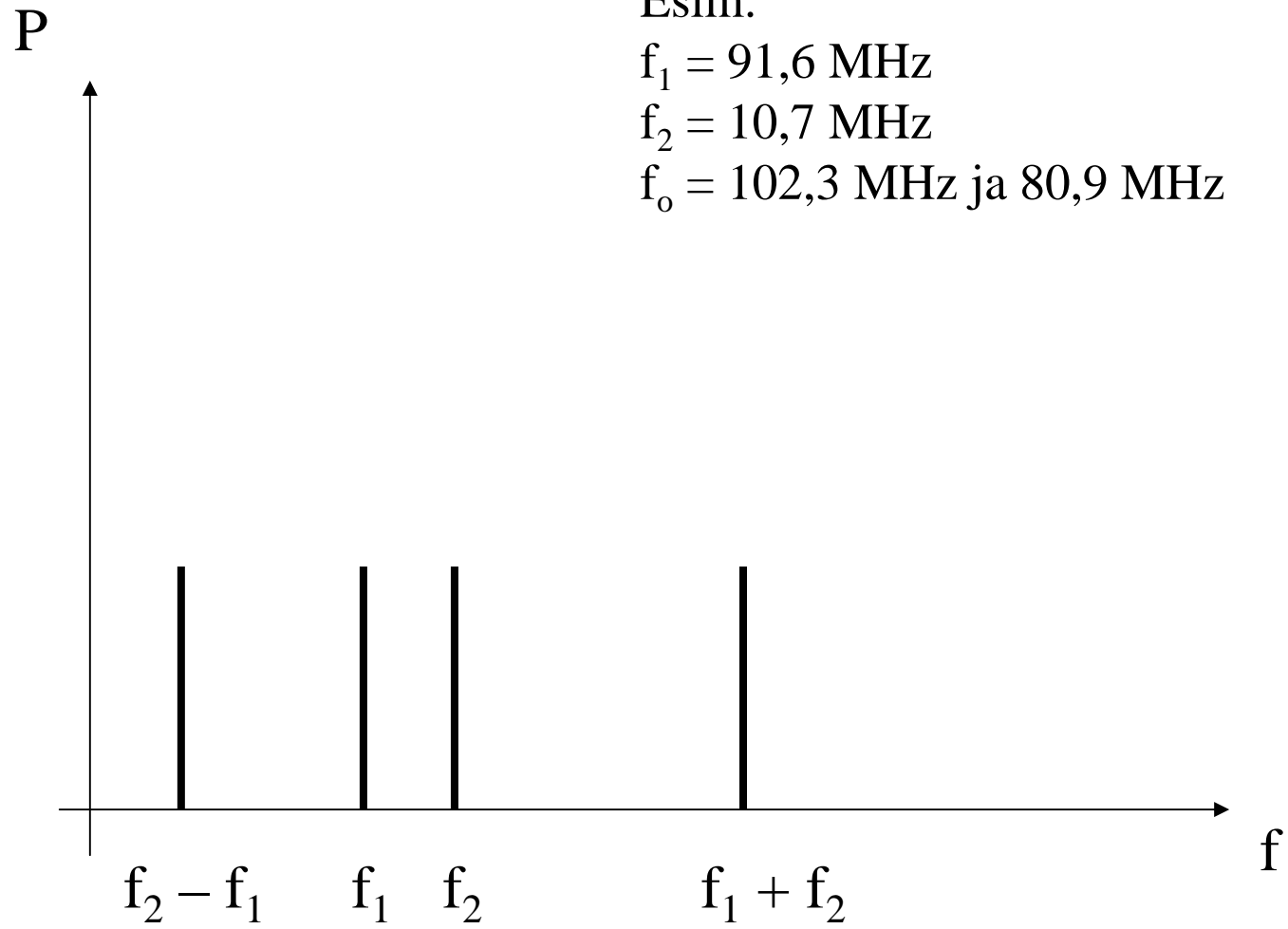

$$f_o = f_1 + f_2$$

ja

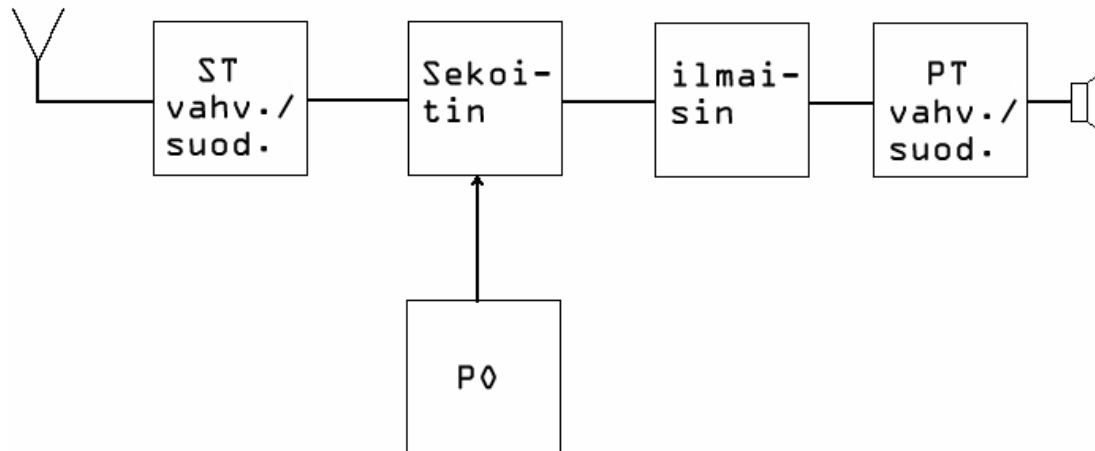
$$f_o = |f_1 - f_2|$$

Sekoituksen kaksi tulosta:

Suorasekoitusvastaanotin

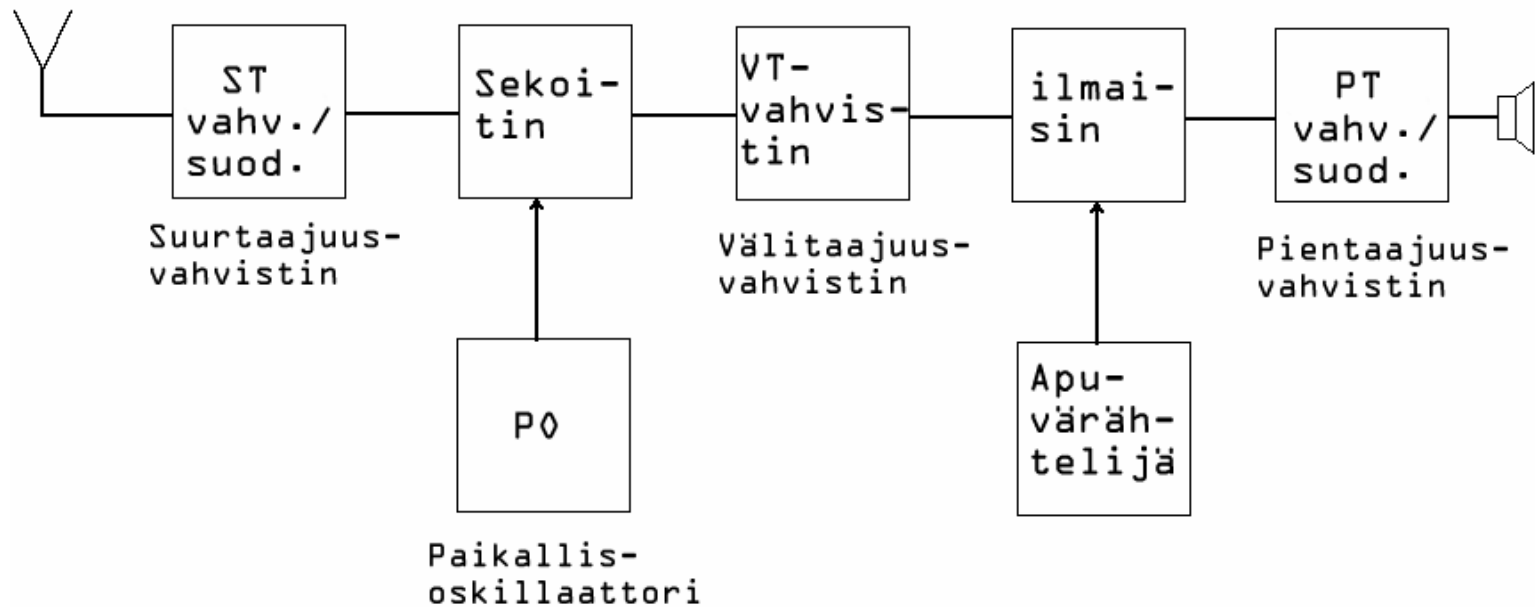
- PO:n värähtely ja antennista tuleva signaali sekoitetaan
→Saadaan taajuuksien erotus kuuloaueella
- Asemien erottelu tehtävä ilmaisimen jälkeen (pt-aste)
→Epäselektiivinen
- Käy myös SSB:n ilmaisemiseen

Ulkoiset tehonsyötöt jätetty kuvasta pois

Supervastaanotin

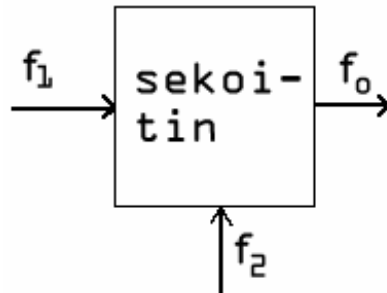
Superheterodynevastaanotin, superi

- AM:llä ja CW:llä verhokäyräilmaisoin, SSB:llä tuloilmaisoin
- Selektiivisyys välitaajuusvahvistimella
- ”Nykytekniikkaa”

BFO = Beat Frequency
Oscillator

Superin ongelma, peilitaajuus

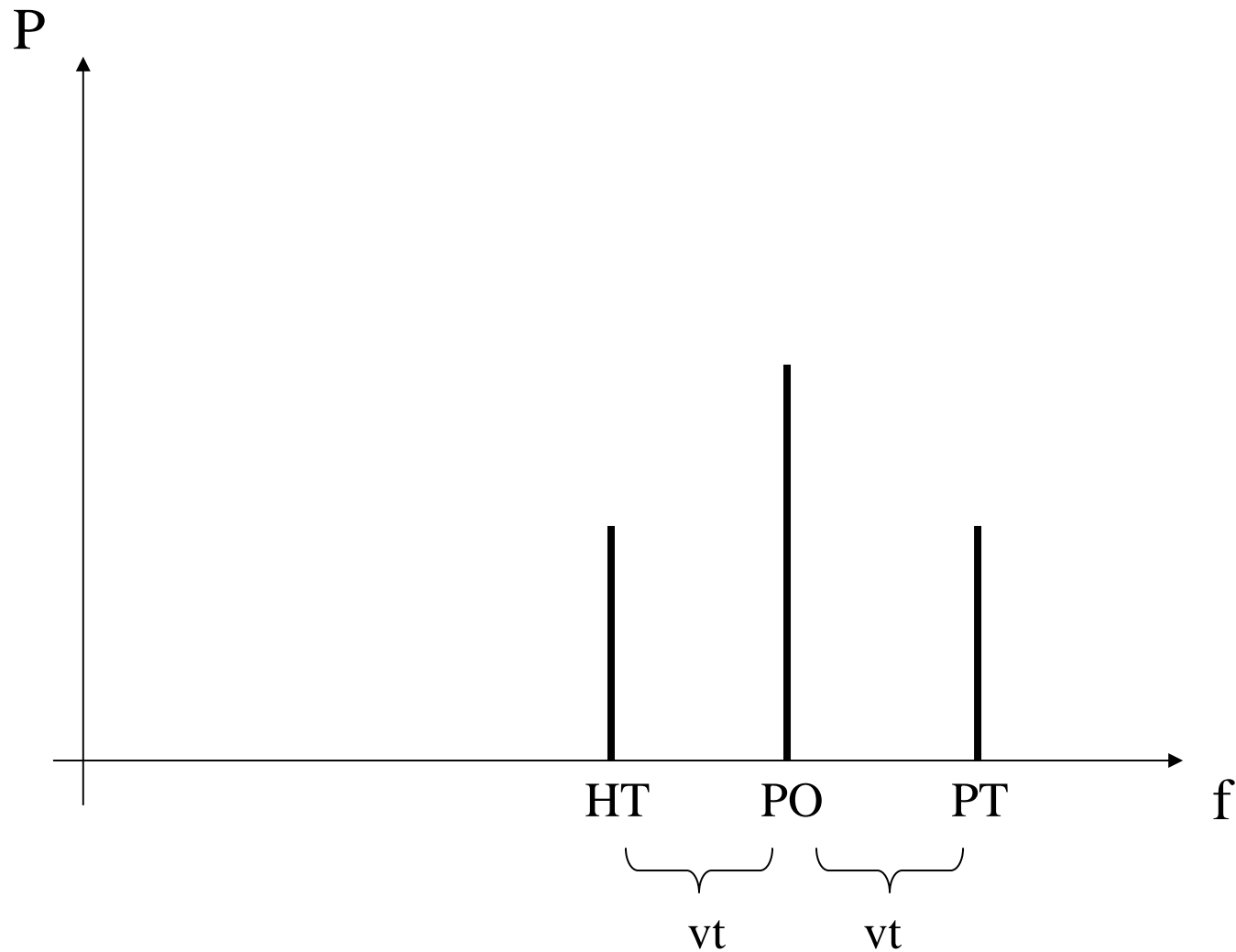

$$\begin{aligned}f_1 &= 28 \text{ MHz} \\f_2 &= 27,550 \text{ MHz} \\&\rightarrow f_o = 450 \text{ kHz}\end{aligned}$$

Mutta entä jos...

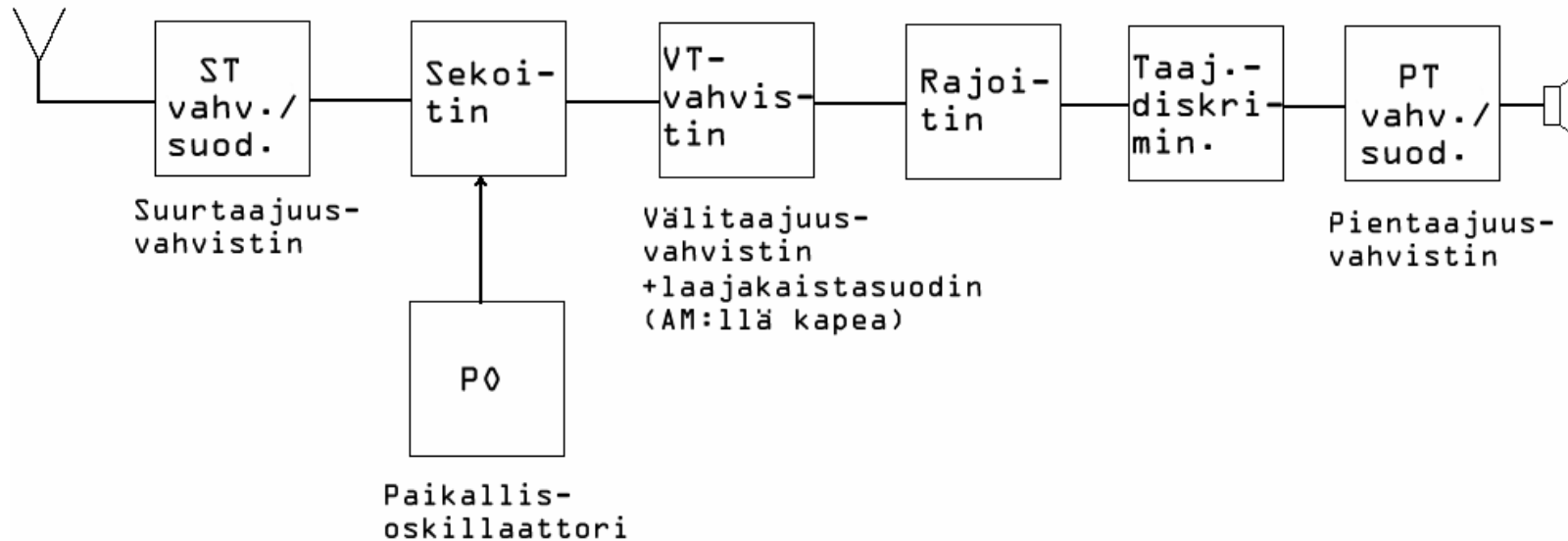
$$\begin{aligned}f_1 &= 27,100 \text{ MHz} ? \\&\rightarrow f_o = 450 \text{ kHz} \text{ ??!?!?}\end{aligned}$$

Sekoituksen toinen, ei haluttu tulos, on ns. peilitaajuus.

Peilitaajuus on välitaajuuden verran paikallisoskillaattorin taajuuden toisella puolella mitä hyötytaajuus

FM-vastaanotin

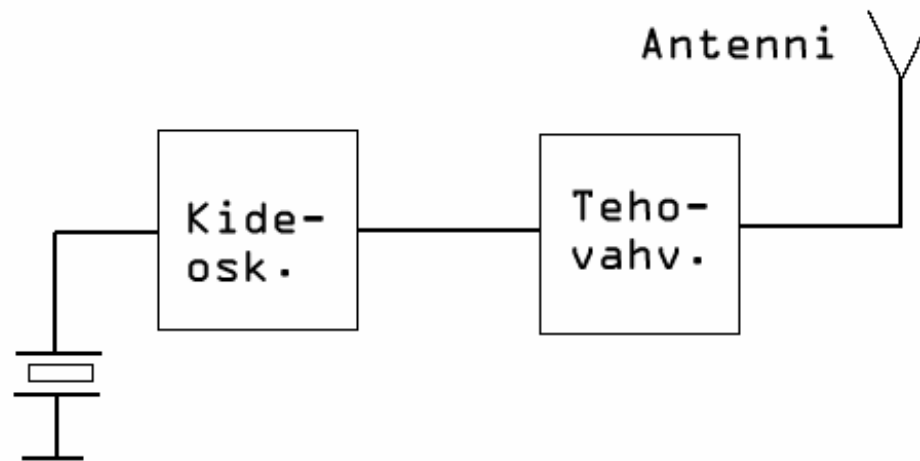

- ◆ FM muita amatöörilähetteitä leveämpää
- ◆ Ilmaisu taajuusdiskriminaattorissa

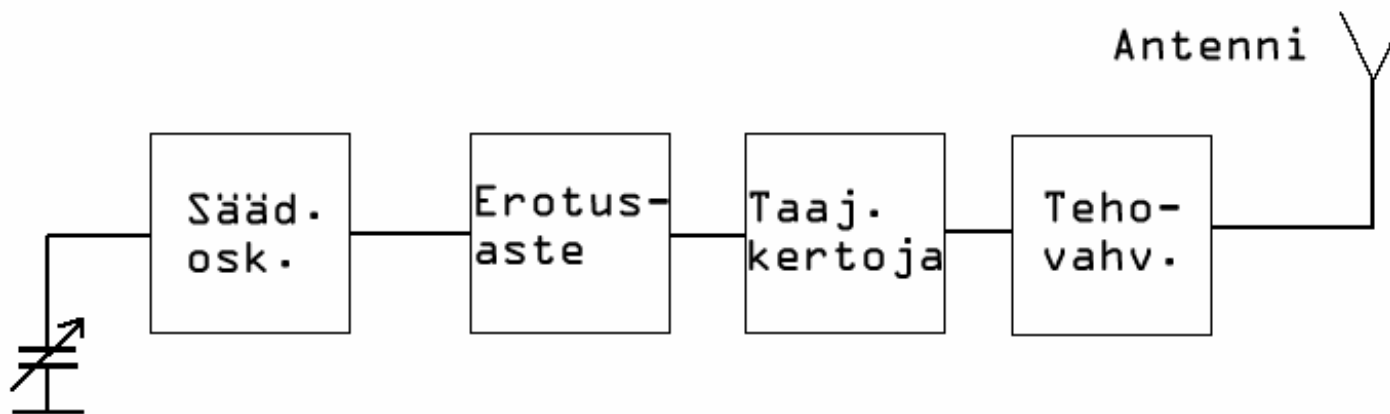
- Kaksoissuperi
- Kolmoissuperi
- ....

Lähettimet

- ◆ Lähetystaajuuden muodostamisen peruselementti on siniaalto-oskillaattori
  - vakaa taajuus
  - vakaa amplitudi
  - puhdas spektri
- ◆ Takaisinkytketty vahvistin

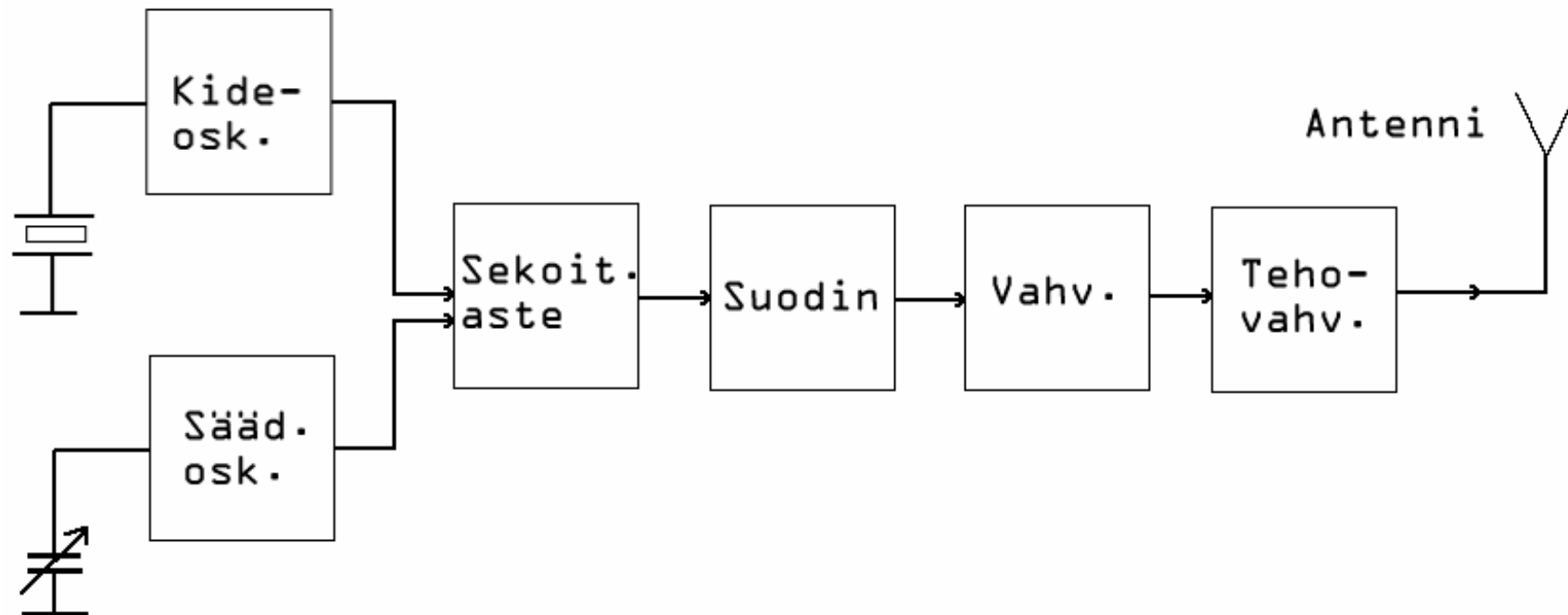

COPA, crystal oscillator – power amplifier
Kiinteätaajuksinen kideoskillaattori

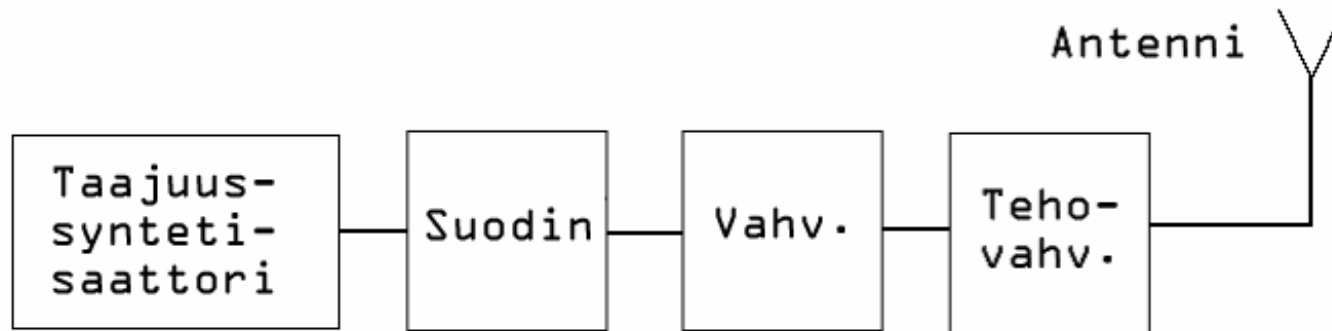

VFO – Bufferi – Kertoja - PA

- Kertojan avulla päästään useille HF-bandeille, koska bandit ovat harmonisessa suhteessa toisiinsa

- Sekoituseriaatteella toimiva
- VFO toimii suht. matalalla taajuudella, esim 5,0 ... 5,5 MHz
- Kutakin aluetta varten oskillaattorissa oma kide
 → Vakaampi ja haluttu taajuus sekoituksen jälkeen
- Edelleen paljon käytössä, mm. SSB-lähetimissä

- Nykyaikaisin menetelmä
- Toiminnan perustana myös tarkka kideoskillaattori, johon säädettävän oskillaattorin taajuus lukitaan